

prima instanță – B. Bîrcă
Curtea de Apel Chișinău

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
Judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu,

în cadrul procesului de insolvabilitate a societății comerciale ”Cristianconst” societate cu răspundere limitată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016, prin care s-a respins contestația depusă de avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu de rectificare a tabelului definitiv al creanțelor prin transferarea creanței Nataliei Harabagiu în sumă de 23 500 euro din categoria creanțelor chirografare în categoria creanțelor garantate și s-a validat creanța chirografară de rangul V în sumă de 23 500 euro, înaintată de Harabagiu Natalia, echivalată în lei moldovenești, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data intentării procesului de insolvabilitate, în sumă de 530 395 lei,

c o n s t a ț ă:

Prin Hotărârea din 08 octombrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a admis cererea introductivă depusă de societatea comercială ”Cristianconst” societate cu răspundere limitată și a intentat procesul de insolvabilitate față de societatea comercială ”Cristianconst” societate cu răspundere limitată.

La 23 noiembrie 2015 Natalia Harabagiu a înaintat cerere de validare a creanței în mărime de 23 500 euro, în calitate de creditor garantat al societății cu răspundere limitată ”Cristianconst” în proces de insolvabilitate.

În cererea de validare a creanței a indicat că creditorul Natalia Harabagiu, în calitate de investitor-beneficiar a încheiat cu societatea cu răspundere limitată ”Cristianconst” în calitate de executant-antreprenor, la 04 mai 2012, contractul investițional, obiectul căruia constituia spațiului locativ de tip mansardă din bd. Decebal, 61, mun. Chișinău. Bunul imobil a fost achitat în mărime de 23 000 euro.

Conform clauzelor contractuale debitorul urma să finiseze construcția și să o transmită pentru exploatare pînă la 30 ianuarie 2013. De către debitorul, societatea cu răspundere limitată ”Cristianconst” nu au fost executate obligațiile contractuale. Iar

pînă la momentul actual construcția nu este finalizată, aflîndu-se în proces de construcție.

În aceste circumstanțe, Natalia Harabagiu a înaintat o cerere la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău prin care a solicitat restituirea banilor achitați. Prin hotărîrea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2013 s-a admis integral cererea înaintată de Harabagiu Natalia și s-a reziliat contractul investițional privind construcția imobilului nr. 2266 din 04 mai 2012, autentificat de către notarul Ghenadie Glușenco, și s-a dispus încasarea din contul societății cu răspundere limitată "Cristianconst" în beneficiul lui Harabagiu Natalia, suma prestației în sumă de 23 500 euro și dobînda de întîrziere în sumă de 955 euro.

Titlul executoriu pînă la moment se află în procedura de executare.

Astfel, a invocat că potrivit practicii judiciare (dosar nr. 2rc-421/15) creanțele care își au geneza în contractele de investire în construcția de locuințe, suma fiind achitată de creditor pentru viitoarea locuință potrivit art. 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității, sunt atribuite la categoria de creanțe garantate.

La 21 decembrie 2015, avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu a depus contestație prin care a solicitat validarea creanței garantate a creditorului Natalia Harabagiu în sumă de 23 500 euro, înaintată față de debitorul societatea cu răspundere limitată "Cristianconst" în proces de insolabilitate și obligarea administratorului procesului de insolabilitate la rectificările de rigoare a tabelului definitiv al creanțelor societății cu răspundere limitată "Cristianconst" prin transferarea creanței Nataliei Harabagiu în sumă de 23 500 euro din categoria creanțelor chirografare în categoria creanțelor garantate.

La 20 ianuarie 2016, avocatul Ana Nani, în interesele Nataliei Harabagiu a depus contestație suplimentară prin care a solicitat validarea creanței garantate a creditorului Natalia Harabagiu în sumă de 23 500 euro echivalați în lei moldovenești la momentul intentării procesului de insolabilitate în mărime de 530,395 lei, înaintată față de debitorul societatea cu răspundere limitată "Cristianconst" în proces de insolabilitate, obligarea administratorului procesului de insolabilitate la rectificarea de rigoare a tabelului definitiv al creanțelor societății cu răspundere limitată "Cristianconst" prin transferarea creanței Nataliei Harabagiu în sumă de 23 500 euro, ceea ce constituie echivalentul în lei moldovenești la momentul intentării procesului de insolabilitate în mărime de 530 395 lei din categoria creanțelor chirografare în categoria creanțelor garantate.

Prin încheierea din 04 februarie 2016 Curtea de Apel Chișinău a respins contestația depusă de avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu a tabelului definitiv al creanțelor societății comerciale "Cristianconst" societate cu răspundere limitată în proces de insolabilitate în privința rangului creanțelor.

A admis contestația în partea sumei cu care urmează a fi validată creanța.

A validat creanța chirografară de rangul V, creanța înaintată de Harabagiu Natalia în sumă de 23 500 euro, echivalată în lei moldovenești, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei, la data intentării procesului de insolabilitate, în sumă de 530 395 lei și a obligat administratorul insolabilității să introducă modificările corespunzătoare în tabelul definitiv al creanțelor.

La 12 februarie 2016 avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu a depus cerere de recurs prin care a solicitat emiterea unei decizii prin care să fie admis recursul, casată parțial încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2014 și

emisă o nouă decizie cu privire la admiterea integrală a contestației prin care să fie dispusă transferarea creanței Nataliei Harabagiu din categoria creanțelor chirografare în categoria creanțelor garantate.

La 25 februarie 2016 avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu a depus cerere de recurs suplimentară prin care a reiterat solicitările din cererea de recurs depusă la 12 februarie 2016, suplimentar invocând următoarele.

La 04 februarie 2016 a fost pronunțat dispozitivul încheierii, fără înmînarea încheierii motivate. Încheierea motivată a fost recepționată la 18 februarie 2016.

Califică încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 în partea respingerii contestației în privința rangului creanțelor ca fiind una ilegală, rezultată din aplicarea eronată a normelor de drept material.

Recurenta a invocat că argumentul instanței expus în pct. 10, 11, 12 din încheiere întru respingerea contestației în privința rangului creanțelor a rezultat din faptul că conform art. 50 alin. (1) din Legea insolvenței, creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sunt îndreptățiți la satisfacerea priorității a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat. Articolul 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolvenței prevede că prevederile alin. (1) se aplică creanțelor persoanelor fizice, născute din contractele de investire în construcția spațiului locativ.

În viziunea instanței, pentru aplicarea prevederilor acestui articol, este necesar existența la momentul intentării procesului de insolvență a unui contract de investire în construcția de locuințe, întocmit conform prevederilor legislației în vigoare.

În acest sens, creditorul Natalia Harabagiu, în calitate de investitor-beneficiar a încheiat cu societatea cu răspundere limitată "Cristiancons" în calitate de executant-antreprenor, la 04 mai 2012 contractul investițional, obiectul căruia constituie spațiul locativ de tip mansardă din bd. Decebal, 61, mun. Chișinău. Bunul imobil a fost achitat în mărime de 23 000 euro.

Conform clauzelor contractuale debitorul urma să finiseze construcția și să o transmită pentru exploatare pînă la 30 ianuarie 2013. De către debitorul societatea cu răspundere limitată "Cristianconst" nu au fost executate obligațiile contractuale, pînă la momentul actual nu este finalizată construcția, aflîndu-se în proces de construcție.

În aceste circumstanțe, Natalia Harabagiu a înaintat o cerere la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Prin Hotărîrea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2013 s-a admis integral cererea înaintată de Harabagiu Natalia, s-a reziliat contractul investițional privind construcția imobilului nr. 2266 din 04 mai 2012, autentificat la notarul Glușenco Ghenadie, încheiat între societate cu răspundere limitată "Cristianconst" și Harabagiu Natalia, și s-a dispus încasarea din contul societății cu răspundere limitată "Cristianconst", în beneficiul lui Harabagiu Natalia, suma prestației în mărime de 23 500 euro și dobînda de întîrziere în mărime de 955 euro.

Astfel relevă că, creanța pe care o are la moment Harabagiu Natalia față de societatea cu răspundere limitată "Cristianconst" s-a născut din contractul de investire în construcția spațiului locativ din 04 mai 2012, încheiat la notar și înregistrat în Registrul bunurilor imobile. Din cauza neexecutării obligațiilor contractuale de către societatea cu răspundere limitată "Cristianconst" a fost solicitată restituirea sumelor de bani achitați pentru construcția spațiului locativ.

Reieșind din faptul că creanța s-a născut dintr-un contract de investire în construcția de locuințe, în speță urmează a fi aplicate prevederile art. 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității care prevede că prevederile alin. (1) art. 50 a Legii insolabilității se aplică și creanțelor persoanelor fizice, născute din contractele de investire în construcția spațiului locativ.

Astfel, invocă recurenta că articolul 50 alin. (2) din Legea insolabilității nu condiționează aplicare acestui articol doar creanțelor care se nasc din contractele de investire în construcție în vigoare la momentul intentării procedurii de insolabilitate ci tuturor creanțelor născute din contractele de investire în construcția spațiului locativ.

Suplimentar, a reiterat practica judiciară în domeniu care confirmă faptul că creanțele care își au geneza, se nasc din contractul de investire în construcția de locuințe, suma fiind achitată de creditor pentru viitoarea locuință, potrivit art. 50 alin. (2) lit. c) din Legea insolabilității, sunt atribuite la categoria creanțelor garantate.

În acest sens, a fost invocată Decizia Curții Supreme de Justiție din 03 iunie 2015 emisă în cauza civilă la cererea introductivă depusă de societatea cu răspundere limitată "Promo-profit" cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de societatea cu răspundere limitată "Altranscon-Grup".

De asemenea, a relevat că cu referire la argumentele expuse în pct. 17 a încheierii Curții de Apel privind neprezentarea probelor care ar confirma că contractul investițional a fost înscris în Registrul bunurilor imobile, faptul încheierea unui contract investițional perfect valabil a fost confirmat inclusiv de administratorul insolabilității cât și prin actele existente la dosarul de insolabilitate inclusiv și contractul investițional în care este aplicată ștampila Oficiului Cadastral Teritorial cu mențiunea notat în Registrul bunurilor imobile.

La 10 mai 2016, Fanari Svetlana, administratorul insolabilității societății cu răspundere limitată "Cristianconst" a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Natalia Harabadgiu și menținerea în vigoare a încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 februarie.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs relevă că încheierea a fost emisă de Curtea de Apel Chișinău la 04 februarie 2016, cererea de recurs inițială a fost depusă la 12 februarie 2016. De asemenea, e de menționat că copia încheierii motivate a fost recepționată conform recipisei (f.d. 44) de avocatul Ana Nani la 18 februarie 2016. Cererea de recurs motivată a fost depusă la 25 februarie 2016, respectiv, recursul se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins, iar încheierea instanței de insolabilitate urmează a fi menținută fiind legală și întemeiată.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013 hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2015 s-a intentat procesul de insolvență față de societatea comercială "Cristianconst" societate cu răspundere limitată.

În conformitate cu prevederile art.142 alin. (1), (2), (3), (4) și (6) ale Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale. Nu se supun procedurii de verificare creanțele bugetare rezultând dintr-un document executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale.

Termenul de verificare a creanțelor și de consemnare în tabelul creanțelor nu va depăși 15 zile lucrătoare. În funcție de circumstanțele cauzei și din motive temeinice, instanța de insolvență poate decide o majorare a termenului prevăzut de până la 15 zile. Administratorul insolvenței/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolvență și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe.

Creanțele garantate care nu sînt scadente la data înregistrării cererii de admitere se înscriu în tabelul de creanțe cu întreaga lor valoare. Dacă în patrimoniul debitorului nu mai există bunuri asupra cărora s-au constituit garanții, creanța se înscrie în tabelul definitiv drept creanță chirografară și nu drept creanță garantată.

Dispozițiile art. 143 alin. (5) și (6) al Legii insolvenței, stipulează că, la expirarea termenului de verificare, administratorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații față de creanțele admise de administrator în tabel, precum și asupra celor înlăturate. O creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvenței/ lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată.

Contestația debitorului nu se opune validării creanței. Iar, potrivit art. 144 alin. (1) și (2) ale Legii enunțate, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței în tabelul definitiv. Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvență cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv.

Menționează Colegiul că, întru respectarea procedurii de soluționare a litigiului legate de creanțele contestate, creditorul Natalia Harabagiu a depus cerere de validare a creanței, conform art. 140 alin. (2) al Legii insolvenței.

Ca temei de validare a creanțelor a fost invocat contractul de investițional privind construcția imobilului încheiat între Harabagiu Natalia și societatea comercială "Cristianconst" societate cu răspundere limitată la 04 mai 2012 potrivit căruia Harabagiu Natalia în calitate de investitor-beneficiar s-a obligat să achite prețul de 23 500 euro iar societatea comercială "Cristianconst" societate cu răspundere limitată s-a obligat să construiască spațiul locativ de tip mansardă din bd. Decebal, 61, mun. Chișinău.

Totodată, în cererea de validare a creanțelor a fost indicat că prin hotărârea Judecătoria Botanică mun. Chișinău din 28 noiembrie 2013 s-a admis integral cererea înaintată de Harabagiu Natalia și s-a reziliat contractul investițional privind construcția imobilului nr. 2266 din 04 mai 2012, autentificat de notarul Glușenco Ghenadie, încheiat între Harabagiu Natalia și societatea comercială "Cristianconst" societate cu răspundere limitată.

De asemenea, prin hotărârea respectivă s-a dispus încasarea din contul societății comerciale "Cristianconst" în contul Nataliei Harabagiu suma prestației de 23 500 euro și dobânda de întârziere de 955 euro.

În conformitate cu art. 50 alin. (1) din Legea insolvenței, creditorii cu drept de gaj convențional sau legal asupra unui bun din masa debitoare sînt îndreptățiți la satisfacerea priorității a capitalului împrumutat, a dobînzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat. Alineatul (2) lit. c) din articolul respectiv prevede că, prevederea alin. (1) se aplică și creanțelor persoanelor fizice, **născute din contracte de investire în construcția de locuințe**.

Conform pct. 12.3 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2014 cu privire la aplicarea în practică a Legii insolvenței, potrivit art. 50 din Legea insolvenței, se atribuie la categoria de creditori garantați creditorul care deține un bun sau un titlu în asigurarea dreptului său, creditorul care are un drept de retenție și creanțele persoanelor fizice, născute din contracte de investire în construcția de locuințe.

Dacă să raportăm normele legale la speța în cauză atunci constatăm că, prin Hotărârea Judecătoria Botanică, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2013 a fost reziliat contractul de investire în construcția imobilului din 04 mai 2012, obiectul căruia constituie construcția spațiului locativ de tip mansardă din bd. Decebal, 61, mun. Chișinău. Și a fost dispusă achitarea din contul societății comerciale "Cristianconst" societatea cu răspundere limitată în contul Nataliei Harabagiu a sumei de 23 000 euro și dobânda de întârziere în sumă de 955 euro, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 12 143 lei.

Respectiv, pînă la intentarea procesului de insolvență contractul de investire în construcția imobilului din 04 mai 2012 încheiat între societatea comercială "Cristianconst" societate cu răspundere limitată și Harabagiu Natalia și-a încetat efectele.

La moment, după pronunțarea Hotărîrii de către Judecătoria Botanică, mun. Chișinău, obligația societății cu răspundere limitată "Cristianconst" în proces de insolvență nu constituie construcția spațiului locativ, dar restituirea sumei de bani încasate. De asemenea, temeiul restituirii sumei de bani încasate nu este contractul de investire, dar hotărîrea instanței de judecată.

Respectiv între părți se aplică efectele rezilierii contractului și anume restituirea sumei de 23 500 euro achitate de către Harabagiu Natalia, ceea ce prin prisma art. 219 Cod civil constituie readucerea părților la poziția inițială.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, corect a stabilit că art. 50 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea insolvenței nu se aplică speței în cauză, întrucît între părți pînă la intentarea procesului de insolvență **s-a modificat natura raporturilor juridice**.

Cu referire la schimbarea practicii de către Curtea Supremă de Justiție pe marginea aplicării art. 50 din Legea insolvenței asupra contractelor de investire reziliate, menționăm următoarele.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că nu orice speranță de a obține un drept de proprietate dă naștere unui „bun” în înțelesul Convenției, ci numai când aceasta are o bază juridică suficientă în dreptul intern, care să decurgă dintr-un act juridic, o prevedere legală sau o jurisprudență constantă a instanțelor (CtEDO, Saghinadze ș.a. c. Georgiei, 2010, para. 103, Draon c. Franței, 2005, para. 68)

Totodată, Curtea a recunoscut că este inerentă adoptarea de soluții diferite într-un sistem alcătuit dintr-un ansamblu de instanțe competente să soluționeze în fond într-o anumită jurisdicție teritorială (CtEDO, Sansos Pinto versus Portugalia, 2008), ba chiar în cadrul aceleiași jurisdicții (CtEDO, Unedic versus Franța, 2008).

Curtea, a constatat că dacă instanța a motivat în mod corespunzător hotărârea la finalul unei proceduri contradictorii în care părțile au avut ocazia de a-și prezenta punctele de vedere, simplul fapt că ea este diametral opusă față de soluțiile pronunțate de alte instanțe sesizate cu cereri similare nu conduce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice (CtEDO, Marea Cameră, Nejdet Şahin și Perihan Şahin versus Turcia, 2011, para. 67).

În acest sens, instanța conchide că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că nu există un drept la o jurisprudență constantă, ***astfel că schimbarea jurisprudenței impusă de o abordare dinamică și progresivă este admisibilă și nu încalcă principiul securității juridice*** (CtEDO, Unedic versus Franța, 2008, para. 74, Legrand versus Franței, 2011).

În conformitate cu art.427 alin. (1) lit. a) și art. 428 alin. (1) CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2016 pronunțată în cadrul procesului de insolabilitate a societății cu răspundere limitată ”Cristianconst” prin care s-a respins contestația depusă de avocatul Ana Nani în interesele Nataliei Harabagiu de rectificare a tabelului definitiv al creanțelor prin transferarea creanței Nataliei Harabagiu în sumă de 23 500 euro din categoria creanțelor chirografare în categoria creanțelor garantate și să fie validată creanța chirografară de rangul V în sumă de 23 500 euro, înaintată de Harabagiu Natalia, echivalată în lei moldovenești, conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data intentării procesului de insolabilitate, în sumă de 530 395 lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari